T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/30
KARAR NO : 2022/89
KARAR TR : 28/02/2022

ÖZET: 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 14. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi uyarınca Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünce verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesinin gerektiği hk.

KARAR

Davacı : Ç... T... T.. ve N... L.t.d ş.t.i
Vekili : Av. İ. K
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. İ. A

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Maltepe Sosyal Güvenlik Merkezinin ...034/637898 sayılı işlemi ile, davacıya ait işyerinde 06/04/2016 tarihinde meydana gelen ve U... B... isimli kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan iş kazasının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 14. maddesinde belirtilen süre içinde Kuruma bildirilmediğinden bahisle, söz konusu Kanun'a aykırılık nedeniyle, davacı adına aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi uyarınca 5.206 TL idari para cezası verilmiş, idari para cezasına yapılan itiraz, aynı Kurumun 07/02/2017 tarihli ve 2017/116 sayılı komisyon kararı ile reddedilmiştir.

2. Davacı vekili, 07/02/2017 tarihli ve 2017/116 sayılı komisyon kararına konu edilen idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **İstanbul 13. İdare Mahkemesi 26/01/2018 tarihli ve E.2017/579, K.2018/165 sayılı kararı**ile, 6331 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına karşı, bu Kanun'da idari yargı yerini görevli kılan özel bir kural bulunmadığından, adli yargı yerine başvurulması gerektiği, 6331 sayılı Kanun'da Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından verilen idari para cezaları için 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesinde gösterilen tebliğ, itiraz ve tahsil kurallarına yollamada bulunulması, idari para cezasına karşı açılacak davanın görüleceği yargı yerini değiştirmediği, sözü edilen yollama idari para cezasının tebliğ, itiraz ve tahsiline ait kuralları kapsamakta olduğu, dava yolunu içermediği, aksi durumda, 6331 sayılı Kanun uyarınca Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından verilen idari para cezalarına karşı açılacak davalarda adli yargı yerinin, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından verilen idari para cezalarına karşı açılacak davalarda ise idari yargı yerinin görevli olduğunun kabulü gerektiği, bunun ise hem Kanun'un amacı, hem 5326 sayılı Kanun'un genel niteliğiyle bağdaşmadığını belirterek,davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karara davacı vekilince yapılan istinaf başvurusu İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Onuncu İdare Dava Dairesinin 16/05/2018 tarihli E.2018/710, K.2018/1306 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

B. Adli Yargıda

5. İstanbul Anadolu 20. İş Mahkemesi 11/12/2018 tarihli ve E.2018/272, K.2018/548 sayılı kararı ile, davanın idari para cezasına itiraz niteliğinde olup kesinleşen söz konusu İstanbul 13. İdare Mahkemesinin kararında da belirtildiği gibi davanın konusunun 6331 sayılı Kanun'dan kaynaklanan idari para cezası olup 5326 sayılı Kabahatler Kanunu kapsamında Sulh Ceza Hakimliği görevi dahilinde olduğu ve iş mahkemesinin görevini belirleyen 5510 sayılı Kanun'dan kaynaklanmadığı, Sulh Ceza Hakimliğine başvurulması gerektiği halde yanlışlıkla davanın görevsiz Mahkemede açıldığını belirterek davanın görev yönünden ve usulden reddine karar vermiş,davacı vekili tarafından yapılan istinaf başvurusu, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesinin 24/10/2019 tarihli ve E.2019/1791, K.2019/1943 sayılı kararı ile kabul edilerek İstanbul Anadolu 20. İş Mahkemesinin 11/12/2018 tarihli ve E.2018/272, K.2018/548 sayılı kararının kaldırılmasına kesin olarak karar verilmiştir.

6. İstanbul Anadolu 20. İş Mahkemesi 24/01/2020 tarihli ve E.2019/411, K.2020/24 sayılı kararı ile, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünün idari yargı yerine ait olduğugerekçesiyle yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiş, davacı vekili tarafından yapılan istinaf başvurusu, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesinin 23/12/2020 tarihli ve E.2020/737, K.2020/1792 sayılı kararı ile kabul edilerek, İstanbul Anadolu 20. İş Mahkemesinin 24/01/2020 tarihli ve E.2019/411, K.2020/24

sayılı kararının kaldırılmasına, Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu'nun 19. maddesi gereğince işlem yapılması için dosyanın mahkemesine gönderilmesinekesin olarak karar verilmiştir.

7. **İstanbul Anadolu 20. İş Mahkemesi 26/10/2021 tarihli ve E.2021/3 sayılı kararı**ile, 6331 sayılı Kanun uyarınca, İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Maltepe Sosyal Güvenlik Merkezi tarafından verilen idari para cezasına karşı açılan davada idari yargının görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 6331 sayılı Kanun'un *"İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi"* başlığı altında düzenlenen 14. maddesi şöyledir:

"(1) İşveren;

a) Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler.

b) İşyerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olan olayları inceleyerek bunlar ile ilgili raporları düzenler.

(2) İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur:

a) İş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde.

b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde.

(3) İşyeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları; meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.

(4) Sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden iş kazalarını, yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları ise meslek hastalığı tanısı koydukları vakaları en geç on gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir."

9. *"İdari para cezaları ve uygulanması"* başlığı altında düzenlenen 26. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Bu Kanunun;

……

e) 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene her bir yükümlülük için ayrı ayrı bin beş yüz Türk Lirası, ikinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene iki bin Türk Lirası, dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen sağlık hizmeti sunucuları veya yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına iki bin Türk Lirası,

……

idari para cezası verilir."

10. Aynı maddenin ikinci fıkrası şöyledir:

"*(Değişik: 4/4/2015-6645/4 md.) Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları, 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları hariç gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve İş Kurumu il müdürünce verilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenler için uygulanan idari para cezaları hariç tahsil edilen idari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları ise doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumunca verilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanunun 102nci maddesi hükümleri uygulanır. Verilen diğer idari para cezaları tebliğinden itibaren otuz gün içinde ödenir. İdari para cezaları tüzel kişiliği bulunmayan kamu kurum ve kuruluşları adına da düzenlenebilir."*

11. 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi şöyledir:

"……

İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez.

……"

12. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kanun'un 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değişik 3. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır";

13. Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası ise şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 28/02/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, 6331 sayılı Kanun'un 14. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

17.6331 sayılı Kanun'da idari para cezası verilecek hususların düzenlendiği, buna karşın idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, ancak bu Kanun uyarınca, daha açık bir ifadeyle, Kanun'un 14. maddesinde belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezalarının doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumunca verileceği ve Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi hükümlerinin uygulanacağı anlaşılmıştır.

18. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı açıktır.

19. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

20. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğinyürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

21. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

22. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 6331 sayılı Kanun uyarınca, İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından verildiği,5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 6331 sayılı Kanun'da bu Kanun uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi hükümlerinin uygulanacağı, 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesinde ise, idari para cezalarına karşı idari yargı yerine itiraz edileceği düzenlenmiş olup, itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterildiği anlaşılmıştır.

23. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

24. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul Anadolu 20. İş Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İstanbul 13. İdare Mahkemesince verilen 26/01/2018 tarihli ve E.2017/579, K.2018/165 sayılı

görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul Anadolu 20. İş Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul 13. İdare Mahkemesince verilen 26/01/2018 tarihli ve E.2017/579, K.2018/165 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

28/02/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN